

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çanakkale Savaşları'nın ulusal ve uluslararası önemini göz önüne alan TBMM'nin 20 Şubat 2000 tarihinde 4533 sayılı Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Park Kanunu'nu kabul etmiştir. Yasanın kabul edildiği günden bugüne dek 3 yıla yakın bir süre geçmiştir. Yeni gelişen ulusal ve uluslararası durumlarda göz önüne alınarak yasal uygulamanın sonucunda ortaya çıkan sorunları ve çözüm yollarını belirlemek üzere Anayasanın 98. ; TBMM'nin içtüzüğünün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

İsmail ÖZAY
Çanakkale Milletvekili
ve 22 Arkadaşı

1. İsmail ÖZAY- Çanakkale Mv.
2. Mehmet YILDIRIM- Kastamonu Mv.
3. Ahmet KÜÇÜK- Çanakkale Mv.
4. Hasan AYDIN- İstanbul Mv.
5. Nurettin SÖZEN- Sivas Mv.
6. Kemal DEMİREL- Bursa Mv.
7. Ali Kemal DEVECİLER - Balıkesir Mv.
8. Gürol ERGİN- Muğla Mv.
9. Salih GÜN- Kocaeli Mv.
10. Ahmet Güryüz KETENCİ- İstanbul Mv.
11. Yavuz ALTINORAK- Kırklareli Mv.
12. Yaşar TÜZÜN- Bilecik Mv.
13. Muharrem İNCE- Yalova Mv.
14. Şevket GÜRİSOY- Adıyaman Mv.
15. Erdoğan KAPLAN- Tekirdağ Mv.
16. Mehmet Uğur NEŞŞAR- Denizli Mv.
17. Berhan ŞİMŞEK- İstanbul Mv.
18. Mehmet Nuri SAYGUN- Tekirdağ Mv.
19. Nejat GENCAN- Edirne Mv.
20. Bülent BARATALI- İzmir Mv.
21. Rasim ÇAKIR- Edirne Mv.
22. Ali Cumhuri YAKA- Muğla Mv.
23. Ali ARSLAN- Muğla Mv.

GEREKÇE

Çanakkale Savaşları ulusal tarihimizi etkilediği kadar , uluslararası tarihide etkileyen yüzyılın en önemli savaşlarından biridir. Aradan 87 yıl geçmesine rağmen dokuz ulus savaşın tarafları olarak bu savaşları törenlerle anmaktadır.

Devletimiz son yıllarda konuya gerekli önemi göstermiş ve bu amaçla 17.02.200 tarihinde 4533 sayılı özel bir yasa çıkarmıştır. Bu olumlu yaklaşımlara karşılık uygulamada bazı aksaklıklar ortaya çıkmıştır. Ayrıca uluslar arası anma törenlerinde yeni gelişmeler ortaya çıkmıştır. Buna göre;

1-Gelibolu Yarımadası Tarihi Milli Park içerisinde on adet köy ve Ecebat İlçesi bulunmaktadır. Yaklaşık 10.000 insanımızın yaşamı yasa ile getirilen kısıtlamalardan olumsuz etkilenmektedir. Halkın olumsuz etkilendiği bir ortamda bölgenin iyi korunması da mümkün olamamaktadır. Nitekim 1996 yılında çıkan büyük orman yangını sonucu şehitlerimizin örtüsünü oluşturan ormanlar yanmış Orman Bölge müdürümüz yanarak şehit olmuştur.

2-Bölgenin 1/25000 planı uluslararası bir yarışma ile hazırlanmış olmasına rağmen , uygulama planları hazırlanmamıştır. Yerleşim bölgelerinin uygulama imar planları da yapılmadığı için kaçak ve çarpık yapılaşma bölgeyi tehdit etmektedir.

3-Çanakkale Savaşları ulusal birlikteliğimizin simgesini oluşturan tarihsel bir kaynaktır. Yurdun her köşesinden farklı inançta ve etnik yapıdaki insanımızın ulusal mücadelesi ve bu uğurda verdiğimiz 250.000 şehidimizin anısı bugünde hepimiz için önemli bir derstir. Bu amaçla Çanakkale Savaşları 18 Martta Çanakkale’de ve şehitliklerde düzenlenen yerel törenlerle kutlanmaktadır. Başbakan ve bakan düzeyinde katılımların olduğu törenlere istekler olmasına rağmen ulusal ölçekte halkın katılımı genişletilememiştir. TÜRSAB ülkenin her köşesinden halkın katılımını sağlayacak bir organizasyon için tek başına çalışmaktadır.

4-Çanakkale Savaşları ; özellikle Anzac askerleri ile Gelibolu Yarımadası’nda yapılan kara savaşları klasik bir harp değildir. Gündüz savaşan , akşam ekmeğini ve suyunu paylaşarak tarihte örneği olmayan bir mücadelenin öyküsünü Türk ve Anzac askerleri yazmışlardır. Daha savaşın acıları dinmeden iki düşman ulus birbirlerinin askerlerini kahraman olarak tanımlamıştır. Atatürk o gün “onlar artık bizim evlatlarımız oldu” diye bağrına bastığı ölen Anzac askerleri için söylediği sözler, bugün de Avusturalyalıların ve Yeni Zelandalıların saygı ile tekrarladıkları söz haliğe dönüşmüştür. Atatürk’ün bu yaklaşımı , Türk ulusunun barışçı yönünün dünyaya kanıtlanması adına çok önemli bir belgedir.

Barışın önem kazandığı günümüzde tarihten gelen yaklaşımımız zaten uluslararası düzenlenen anma programı kapsamında başka etkinliklerle de zenginleştirilerek geniş bir tanıtımı yapılabilir.

5-Özellikle her yıl 25 Nisan tarihinde Avustralya ve Yeni Zelanda’dan on bini aşkın Anzac törenlerine gelmektedir. Her yıl artan bu katılımın 2015 yılında 150.000 kişiye ulaşabileceği belirtilmektedir. Ayrıca bu törenlere her yıl konuk Devlet Başkanları , başbakanlar ve bakanlar katılmaktadır. Yeterli altyapının olmaması nedeni ile törenlerde önemli sorunlar yaşanmaktadır. Bu nedenle Yunan turizm şirketleri gelecek yıllara yönelik Yunan adalarında konaklama olanağı sağlayarak gemilerle tören bölgesine günübirlik tur düzenleme çalışmalarına başlanmıştır. Böyle bir organizasyon üstünlüğünün Yunanistan’a kaptırılması hem döviz kaybıdır hem de onur kırıcıdır.

Ulusal ve uluslararası platformda Çanakkale Savaşlarına artan ilginin bir bütünlük içerisinde ele alınması kaçınılmaz olmuştur. Başbakanlık 2003 törenlerinin düzenlenmesi ile ilgili olarak Ağustos ayında dair çalışma başlattığı duyumu alınmıştır. Ayrıca 4533 sayılı yasanın 3 yıllık uygulamasının sonuçlarının da değerlendirilmesi gerekmektedir.